

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

XIII. Tiliae, apud Lindam Marianam, perennis vigor ac viriditas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

CAPUT XIII.

Tilia apud Lindam Marianam perennis vigor, ac viriditas.

Chriftiani, quemadmodum Græcam Ecclesiam paulò autè docentem audivimus, *ad clementiam sibi exhibendam, pro singulari illecebra, Deiparam usurpare apud Dominū solent*: sed & Dominus ipse (qui, ut supra vidimus, pro divina & immensa bonitate ac pietate sua, non modò promptas paratasque, ad sua immortales effundenda beneficia habet manus; verùm & ipsa mortalium vota antevertit, quin & excitat & accendit) Deiparam, pro singulari, in pelliciendis ad se hominibus illecebrâ, usurpat. Et verò, ut ad capiendâ per Deiparam sua munera nos pelliciat, quid non ex omni rerum universo, ad demonstrandam ejusdem dignitatem atque excellentiam usurpat? si ad cælum & sidera oculos vertas, ibi illa, ut plurimum, *Progreditur quasi Aurora consurgens, ut diem ac solem venturum annuntiet, imò gignat. Ibi Pulchra ut Luna procedit; ut noctis caliginem, suâ à nobis luce amoliat. Ibi electa uti sol effulget, ut mero quoque meridie caligantes nos, illâ, quâ divinitus plena est, gratiæ Luce perfundat. Sin ad Oceanum, & maria, & flumina respicias, ibi illa non modò Stella Maris, verùm, & ipso quoque nomine, magnum gratiarum MARIA Mare. Origo fontium & fluminum* (inquit S. Bernardus (a) super Salve Regina) *Mare; virtutum sanctarum Auctrix MARIA.* Sin denique terram, & terræ opes atque opera; ibi illa & in hortis sicut lili-
um inter spinas candicat; & in campis vernat sicut flo-

E 3

res

(a) serm. 10

res Rosarum; & in silvis, quasi cedrus, aliæque, Arbore triumphat. Quid ni porro etiam, sicut Tilia verneat, vigeat, floreat, extollatur? Nimirum hoc magnæ Dei Matri, usque ad repurgatam ab idolorum cultu Proficiat, si servabatur elogium; ut, quæ tot modis per Tiliam adumbraretur, apud Lindam Marianam, præ cæteris arboribus, Imagini suæ, ac sibi sedem, vel potius Thronum deligeret: ex qua & miraculis gentem, & Christum vixdum conversam, juvaret ac protegeret, & in omne hominum genus, suis certaret beneficiis. Memorat Petrus Damiani, doctrinâ & vitæ sancti moniâ eminentissimus quondam in Ecclesia Cardinalis (a) Esse in finibus Indiæ Arborem, quæ Græcè Prickion vocatur; cuius utiq; fructus nimis est dulcis, & valde suavis. In hujus igitur Arboris gratia, columba non modo delectantur, cuius nimirum eas & fructus respicit & umbra defendit. Teterrimus enim Draco, ferale eas immantibus te persequitur, & cruenti gutturis barathro inhians abhibere molitur. Sed sicut columba Draconem, ita nihilominus Draco formidat eam, quam prædiximus, arborem; præcipue timet umbram: ita ut, si umbra fuerit à parte dextera, ille, licet procul, fugiat ad sinistram, quæ umbra cernitur in sinistra, ille vertitur ad dextram. Dicitur ergo columba sub arboris illius umbraculo fuerint commorata, nullus eas crudelis illa bestia valet insidiis laedere, alioquin, si procul eas invenerit, sine ullo contradicendi obstaculo repentinus invadit. Quantum Tiliæ Mariæ umbra, præsertim columbis eò se recipientibus (cuius vi enim aliæque aut ab hæresi, aut ab incoëctis contra Spiritum S. animo vitiiis, ferale profum aves,

(a) l. 4. 2. epist. 18.

ham Marianam fugiunt) quovis tempore opitule-
 tur, tum sequentium librorum exempla, tum hujus
 quoque (a) docebunt. Quantum verò dulcissimi fru-
 ctus suavitate, omnes reficiat ac recreet, vel illud po-
 test esse argumento; quòd in eorum usum atque ob-
 lectamentum, perpetuum servavit & frondium &
 foliorum vigorem, atque viriditatem. Ut enim præ
 cæteris sui generis arboribus, Tilia illa, singulare ni-
 hil, aut magnopere habuisset æstimandum; illud ta-
 men eximium & prorsus in ea fuit admirandum;
 quòd (quemadmodum magna DEI Mater, intami-
 natam & illibatam, cum ante partum, tum in partu,
 & post partum conservavit integritatem) ita illius
 Tilia incorruptam semper foliorum ac frondium to-
 tiusque ligni ac succi sui retinuit gloriam. Fertur
 enim constantissimâ etjamnum famâ, cum cæteræ,
 stirpis atque generis ejusdem arbores, æstate dunta-
 xat florent (hieme enim, ut fere reliquæ omnes,
 defluentibus foliis, succoque emarcescente ac propè
 emortuo exanimes quodammodo videntur) illa, quæ
 apud locum Marianum steterat Tilia, non modò æ-
 state ac vere, verum & ipsâ, quâ longè sævit hiems,
 persistisse incolumis; ut nullis unquam viduaretur
 frondibus, aut foliis; aut perenni foliorum vigore;
 atque ita de dictis veterum Prutenorum quercubus,
 etjam hieme virentibus, triumpharet victrix. Et sanè
 (ut interim amænissimè, de Origine arboris Tiliæ,
 ante sacellum B. V. Oetinganæ stantis ludentem
 Poëtam Jacobum Balde (b) missum faciamus) si vel
 aliquo naturæ beneficio, vel maleficorum industria,

E 4

in

(a) cap. 25. & 26. (b) lib. Epod. ode 7.

(a) in Insula Thera, quæ per annos septem non erat
 pluviam experta, cæteris plantis crescentibus omni-
 bus, una incolumis remansit; quæ virides ramos ex-
 plicans, inter cæterarum incendia, gratissimâ juve-
 nute visa est pubescere: quidni potuit Deipara, qui
 inter illud mortalium omnium, à stygii Draconis fac-
 tibus ortum incendium tanquam *Rubus incombus-
 salva* & ab originalis quoque luis flamma, ne dicam
 fomite, incolumis permansit, Tiliæ suæ similem in-
 partiri vigorem? si, Theophrasto lib. I. de Plantis au-
 thore, in agro Elephantino, vites ac ficus, aut in Cre-
 ta Insula, apud fontem quendam Cortynensis agri
 Platanus, aut in agro Thurino, Quercus folia nu-
 quam amittunt; quidni potuit Tilia Mariana, singu-
 lari DEI ac Deiparæ beneficio folia, & vigorem, &
 ridentemq; retinere perpetuam? si (quemadmodum
 Petrus de Natalibus (b) refert) Arbor illa, sub qua
 Joannes Abbas, inclytæ sanctimonix vir, de Syria in
 Italiam proficiscens, Angeli monitu sese receperat
 tantam ab ejus hospitis præsentia gratiam potuit
 accipere, ut quanquam alienissimo tempore, mensis
 videlicet Decembri, flores, ingenti miraculo, protu-
 lerit: si etiam, quod Deltio Disqq. lib. 5. (c) ex Mi-
 quellio scribit: *Pirus Arbor, sub qua Ioanna Lotharinga
 Christiana illa per Galliam Amazon, sederat dum
 gregem patris pascebat, neq; cæciem, neq; vetustatem sen-
 re ferebatur, neq; fulmine tangi, neq; pluvia, grandine
 aut nive intingi*: Si etiam, quod de B. Theresia, tertio
 secundi nocturni lectione Ecclesia memorat: *Arbor*

(a) Vide Herodotum lib. 4. (b) lib. 3. cap. 207. (c)
 Append. pag. 816.

arida cella illius proxima, statim ab eius morte effloruit: si
 in Aulæ Regiæ Monasterio, duobus milliariibus Pra-
 ga distito Arbores Tiliæ, in quibus Monachi Cister-
 cienses ab hostibus fidei Christianæ fuerunt suspen-
 si, folia instar capitiorum, in perpetuâ rei memoriâ
 (uti Chrylostomus Henriquez in Menologio Cister-
 ciensi Prid. Id. Maji scribit) terebant, & adhuc fe-
 runt, nam & ego unum, ab ipsomet Monasterii illius
 Prælato, cuidam è Societate nostra sacerdoti dona-
 rum, coram in Cremlensi Collegio spectavi. Non
 potuit ad sanctissimæ Christi genitricis singularem
 in sua Leone præsentiam, Tilia ab ipsa delecta ac di-
 lecta, florum foliorumque gratiam, hieme quoque
 retinere? si (quod apud Olaum Magnum legi potest)
 juxta Basilicam Vpsaliensem, ignoti generis Arbor
 ingens, æstate juxta ac hieme, quanquam in frigidis-
 simo illo Sueciæ climate, virebat, ac florebat: quidni
 perinde florere potuit, intra ipsam Lindæ Marianæ
 ædem sita. & Deiparæ gratissima Tilia? si, ut ad no-
 stra propius veniamus, natali Dei Matris domui,
 cum è Palæstina in Italiam commigraret, obviæ ar-
 bores sese venerabundæ (Dei utique, Matrem suam
 honorantis, imperio atque vi) inclinârunt; quid mi-
 rum videri alicui debeat; si ad adventum, non qui-
 dem Domus natalis, sed Imaginis Deiparæ, futura
 ejusdem sedes Tilia, in tantæ cultum & gratiam ho-
 spitæ, aut se festo frondium florumque amictu in-
 duit; aut jam ante indutum, nunquam deinceps de-
 posuit? *Tenet fama* (inquit Turtellinus lib. 1. cap. 6.)
*nec vana est fides, venienti Deiparæ Domicilio, Arbores ob-
 vias, velat venerabundas inclinâsse se, ac deinde pronas per-
 stitisse;*

stitisse; quoad ævo ventis, ferro procumberent. Proinde, dum
 staret nemus, quod hodie excisum est, inclinatas ad Ædis
 adventum, longo ordine arbores monstrari, solitas peregrini-
 nis, tanti miraculi testes. Si (quemadmodum idem ca-
 pite 9. ejusdem libri tradit) *Area*, quam sacra *Domus*
Lauretana, in Italia apud *Picentes*, occupaverat, nite-
 bat semper vernantibus herbis floribusq̄, cum omnia circa
 densis obsita virgultis ac sentibus horrerent. Nec dubia res
 auctor est *Hieronymus Angelita*, in *Virginis Lauretanae* his-
 toria, quam *Clementi VII. Pont. Max.* dicavit eo ipso tem-
 pore, cum hoc visentibus miraculo erat: Par equidem vi-
 debatur, ut in ea *Area*, quam sibi apud *Lindam Dei-*
para, pro futura Æde ac perpetua sede, delegerat, non omnes omnino flores, herbæ, atque arbores, sal-
 tem ipsa *Tilia*, quæ *Deiparæ Iconis* sedes erat, perpe-
 tuum vigeret ac vernaret: & inter alia *Prussæ* com-
 moda, illo vigore ac viriditate venturam, venien-
 temque jam cum religione *Christiana* felicitatem
 portenderet; non secus ac postmodum *Maximilianus*
I. Imperator oblata *Divæ Virginis Hallensi* super alia
 magni precii dona, *Arbore aureâ*, *Belgio* suo, quod
 possedit, futuram ominabatur ac vovebat pacem ac
 prosperitatem. Est, ut *Lipsius* ait (a) *Arbor*, sive *Ros-*
fiutex, è puro auro, cum plussculis ramis floribusq̄, bipedalis
 quam sacratam ab se *Pontifex Maximiliano* donum, ipse
 verò *Divæ Hallensi* misit. An non velut omen, aut votum?
 suâ ope, vellet *Belgicam* attonsam tot & attritam bello
 sub novo imperio iterum revirescere, & pace suaviter flo-
 rere. Et verò sæpe auxiliarem illam sensit. Adhæc, si Antiqua
 Domus

(a) cap. 35.

Domini M. CDXVIII. quemadmodum Niderus in Formica (a) prodidit, prope Noribergam, in Nocte Dominici Natali, crevit pomus, in loco campestri & communi; quæ verè floruit & fronduit, & autumno, more aliarum fructificavit; annuatimq; in asperissima hieme, cum omnia gelu nivibus quæ rigescunt, semper ipso Natali Domini, quando Virgo virginum, salvo integritate flore, DEI genuit Filium, Pomella virentia produxit. Denique si Arbor, quæ Deiparam adhuc in vita hac mortali peregrinam hospitio accepit, adhuc usque tempora viguit; quid mirum videri debet, si Tilia quoque Mariana (quoad per furorem hæreticorum licuit) aliquot seculis viguerit ac floruerit? Quo major atque immanior istorum videri debet, quàm barbarissimorum Turcarum & Sarracenorum impietas; cum sub his Arbor illa, denum circiter intervallo seculorum, illæsa perstiterit. Accipe rem ab illustrissimo sacri Rom. Imp. Principis, Nicolai Radivili Ducis in Olyka, &c. oculati & non incuriosi testis calamo. Non procul à domo (inquit ille pag. 177. suæ peregrinationis) in qua sacratissima Virgo, cum Filio, Salvatore nostro, per annos septem, cum in Ægypto esset, habitavit, quæ est in Villa Natarca, extat adhuc Ficus agrestis, crassa & procera; quam Ficum Pharaonis appellant. Hæc Arbor, divino quodam miraculo, ab ipsis radicibus, usq; ad summum itatem, fissuram habet tam notabilem, ut, si constringi posset, aptissime in unum coiret, & conjungeretur. Nam ubi in una parte eminent extremitates, in alia concavitatem proportionatam retinet. Ad radices in ipso arboris trunco, est quæsi

(a) lib. 4. apud Laur. Chrysog. in Mundo Mariano Discut. 13. n. 79.

conclave quoddam parvum, quod nullâ arte humanâ, in tam vasta arbore præsertim, fabricari potuit. Ad eam cum beatissima Virgo pervenisset, repente Arbor miraculosè diffiliens, nova hospitæ stupendam mansiunculam præbuit; in qua cum caelesti puerulo, tam diu lateret, & quiesceret, dum pius & sollicitus Ioseph, habitationem aliquam in dicto pago Natæa inveniret. Intuentibus certè magnam hæc Arbor præbet admirationem: intra cuius concavitatem, Turca lampadem habent appensam. Locum enim in magna habent veneratione: & fatentur, id, quod cuivis intuenti liquet; miraculosè fissuram eam fuisse apertam; in quam DEI Spiritus (sic enim Christum appellant) unâ cum Matre diverteret. Arbor hæc sita est in horto, in quo olim Balsamum proveniebat. Potuit hæc Arbor de Antiquitate certare cum Ilice, quæ, ut ex Plin. lib. 16. cap. 43. in Roma subterranea Paulus Aringhus Cong. Oratorii lib. 2. cap. 3. memorat: *Verustior Vrbe in Vaticano Ilex*; in qua, titulus æreis literis Hetruscis, religione Arborem tunc dignam fuisse significat. Atque ob hanc Tiliæ Marianæ perennem viriditatem, Linda Mariana appellari potest verè *Florida*: quemadmodum Pius V. Domum Lauretanam appellavit. Nam, ut scribit lib. 4. cap. 14. Turtellinus, *car eos Agnos de more consecraturus, effigiem Domus Lauretana Angelorum humeris vectæ imprimendam curavit, cum hoc titulo: VERE DOMUS FLORIDA, QUÆ FUIT NAZARETH.*

CAPUT XIV.

Prima Tilia, & loci Lindenstis, ipsiusq; DEIPARÆ apud Lindam Marianam Religio, cultus, & veneratio singularis, ab ejusdem Deiparæ super Tiliam inventa Imagine.

Quo omine atque eventu, Maximilianus Imperator